

Recenzja pracy doktorskiej mgr. Wojciecha Fudali

Podstawowe dane osobowe recenzenta:

dr hab. Marcin Misiak

Akademia Muzyczna

im. Karola Lipińskiego we Wrocławiu

Dziedzina: sztuki muzyczne

Dyscyplina artystyczna: instrumentalistyka

pl. Jana Pawła II 2

50-043 Wrocław

Zleceniodawca recenzji

Akademia Muzyczna im. Stanisława Moniuszki w Gdańsku, Wydział Instrumentalny, pismo z dnia 04.01.2018r. Zlecenie podjęte na podstawie ustawy z dnia 14.03.2003 roku, tekst jednolity o stopniach i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki, Dz.U. Nr 65, poz 595 wraz ze zmianami Dz.U. z dnia 27.07.2005 roku Nr 164, poz.1365, art.14 ust. 2 pkt. 2.

Dotyczy

Uchwały Rady Wydziału Instrumentalnego Akademii Muzycznej im. Stanisława Moniuszki w Gdańsku, podjętej na posiedzeniu w dniu 18 grudnia 2017 r. w sprawie :

- wyznaczenia recenzentów

Zgodnie z ustawą z dnia 14 marca 2003 roku o stopniach naukowych i tytule naukowym, oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz.U. nr 65. Poz.595, ze zmianami Dz.U.nr164, poz.1365 z dnia 17.08.2005 r., tekst jednolity art.6 ust 1-3) Rada Wydziału posiada uprawnienia do prowadzenia przewodów na stopień doktora w dziedzinie sztuk muzycznych w dyscyplinie instrumentalistyka.

Pismo, informujące o wyznaczeniu mojej osoby na recenzenta pracy doktorskiej Pana Wojciecha Fudali pod tytułem „*Indywidualizm języka muzycznego Mieczysława Weinberga*

w kontekście polityczno-historycznym w XX-wiecznej Europie na przykładzie sonat na wiolonczelę i fortepian nr 1 op.21, nr 2 op.63 oraz sonaty nr 1 op.72 na wiolonczelę solo” zostało sygnowane datą 04.01.2018 r. i podpisem przewodniczącego Rady Wydziału – prof. dr hab. Elżbietę Rosińską.

Do pisma dołączona została następująca dokumentacja:

- kserokopia Uchwały Rady Wydziału Instrumentalnego z dn 14.12.2015 r. o wszczęciu przewodu doktorskiego mgr Wojciecha Fudali
- protokół Komisji Skrutacyjnej z dnia 14.12.2015 r. – dotyczy treści punktu pierwszego
- kserokopia Uchwały Rady Wydziału Instrumentalnego z dnia 18.12.2017 r. o wyznaczeniu mojej osoby na recenzenta pracy doktorskiej mgr Wojciecha Fudali
- protokół Komisji Skrutacyjnej dotyczący treści punktu trzeciego
- 1 egzemplarz pracy doktorskiej
- 1 egzemplarz dokumentacji dorobku kandydata (wykaz prac twórczych i dorobku artystycznego itd.)
- Wyciągi z protokołów posiedzeń Rady Wydziału
- Listy obecności członków Rady Wydziału
- Lista zaliczanych do minimum kadrowego w dziedzinie sztuk muzycznych, dyscyplinie instrumentalistyka, którzy złożyli pisemne oświadczenie w Akademii Muzycznej w Gdańsku.

Złożona przez Kandydata, mgr. Wojciecha Fudali, praca doktorska oraz dokumentacja dorobku w pełni odpowiadają wymaganiom ustawy z dn. 14.03.2003 roku art.16 i 17 ust.1 i 2 tekst jednolity (Dz.U. nr 65. poz. 595, wraz ze zmianami Dz. U. nr. 164, poz. 1365 z dnia 17.08.2005 roku) oraz Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 15.01.2004 roku § 11 ust. 1-4 w sprawie szczegółowego trybu przeprowadzania czynności w przewodach doktorskich i habilitacyjnych oraz w postępowaniu o nadanie tytułu profesora , tekst jednolity (Dz. U. nr 15, poz. 128, wraz ze zmianami Dz.U. nr 252, poz. 2124, Dz.U. nr 153 poz.1094).

Według protokołu Komisji Skrutacyjnej, powołanej do obliczenia wyniku głosowania w sprawie wszczęcia przewodu doktorskiego w dziedzinie artystycznej instrumentalistyka dla mgr. Wojciecha Fudali z dnia 14.12.2015 – liczba uprawnionych członków Rady wynosi 19

osób. Obecnych na posiedzeniu było 14 uprawnionych członków Rady. Oddano 14 głosów ważnych: 14 za wszczęciem przewodu doktorskiego. Głosów przeciwnych i wstrzymujących brak. Quorum głosujących w chwili podejmowania uchwały zostało zachowane.

W wyniku głosowania w sprawie wyznaczenia mojej osoby na recenzenta przewodu doktorskiego z dnia 18.12.2017r. , przy uprawnionych do głosowania 21 członkach Rady, a obecnych 15 uprawnionych, wniosek został przyjęty jednogłośnie (15 osób za przyjęciem mojej kandydatury). Quorum głosujących w chwili podejmowania uchwały zostało zachowane. Niniejszym stwierdzam, że w świetle ustawy z dnia 14 marca 2003 roku art.18 ust. 2 pkt.1 i 2, Rada Wydziału podjęła prawomocną uchwałę o wszczęciu przewodu doktorskiego i wyznaczeniu mojej osoby na recenzenta pracy doktorskiej Pana mgr. Wojciecha Fudali.

Dane o kandydacie

Wojciech Fudala urodził się 23.04.1988 roku w Katowicach. Jest absolwentem Akademii Muzycznej im. K. Szymanowskiego w Katowicach w klasie prof. Pawła Głąbika. Był stypendystą Rządu Belgii w Królewskim Konserwatorium Muzycznym w Brukseli pod przewodnictwem prof. Jeroena Reulinga. Należał do elitarnej instytucji muzycznej Chapelle Musicale Reine Elisabeth w Waterloo, gdzie kształcił się pod kierunkiem Gary'ego Hoffman'a.

W trakcie swojej muzycznej edukacji uczestniczył w licznych kursach mistrzowskich, pod okiem takich pedagogów jak: Francois Guye, Ivan Monighetti, Catalin Ilea, Julius Berger, Peter Wispelwey, Ralph Kirchbaum.

Na dorobek artystyczny Pana Wojciecha Fudali składają się liczne koncerty solowe i kameralne:

- koncert wiolonczelowy a-moll C. Saint-Saens'a oraz R. Schumanna koncert wiolonczelowy a-moll op.129 z towarzyszeniem Orkiestry Symfonicznej Filharmonii Śląskiej;
- koncert wiolonczelowy D-dur Hob. VIIb/2 Josepha Haydna z towarzyszeniem Akademickiej Orkiestry Symfonicznej im. K. Szymanowskiego, oraz Brussels Chamber Orchestra, Orchestre Royal de Chambre de Wallonie;

- recitale i koncerty kameralne w Polsce i zagranicą m.in. w: ECM Krzysztofa Pendereckiego Lusławicach, NFM we Wrocławiu, Poznaniu, Gdańsku, Sali kameralnej NOSPR w Katowicach, Hiszpanii – Santander i Cantabria, Belgii – Bruksela.

Jest laureatem konkursów muzycznych w Polsce, na Węgrzech i Słowacji. Został wyróżniony nagrodami Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz stypendium MecenAgora.

Współpracował z takimi dyrygentami, jak Augustin Dumay, Łukasz Borowicz, Paweł Kotla, Michael Guttman, Massimiliano Caldi. Jest regularnie zapraszany na festiwale muzyczne w Polsce i za granicą (Vratislavia Cantans, Jazztopad we Wrocławiu, Festiwal Muzyki Instrumentalnej w Katowicach, Schiermonikoog Festival, Zamojskie Dni Muzyki, Festival de Megeve, Encuentero de Musica Santander). Występował w najważniejszych polskich salach koncertowych, jak również w Palais de Beaux Arts w Brukseli, Wielkiej Sali Królewskiego Konserwatorium w Brukseli, Palacio de Festivales Santander oraz Casa da Musica w Porto.

W roku 2013 wydana została płyta CD (Fuga Libera) z dziełami skrzypcowymi i wiolonczelowymi z towarzyszeniem orkiestry C. Saint-Saensa (Orchestre Philharmonique de Liege, dyr. Christian Arming), w realizacji której wziął udział.

Jako kameralista jest członkiem i założycielem Polish Cello Quartet, jednego z pierwszych profesjonalnych formacji w tym składzie w Polsce. Zespół ten prowadzi niezwykle bogatą działalność koncertową i fonograficzną, tym samym wzbogacając literaturę muzyczną na tego rodzaju instrumentarium.

Od 2014 roku Wojciech Fudala pełni rolę solisty grupy wiolonczel w Orkiestrze Symfonicznej Narodowego Forum Muzyki im. W. Lutosławskiego we Wrocławiu.

Jako wykładowca prowadzi zajęcia w Akademii Muzycznej im. K. Szymanowskiego w Katowicach.

Ocena pracy doktorskiej

Praca doktorska Pana mgr. Wojciecha Fudali pod tytułem „*Indywidualizm języka muzycznego Mieczysława Wajnerberga w kontekście polityczno-historycznym w XX-wiecznej Europie na przykładzie Sonat na wiolonczelę i fortepian nr 1 op. 21, nr 2 op. 63 oraz Sonaty nr 1 op. 72 na wiolonczelę solo*” składa się z dzieła artystycznego zarejestrowanego na nośniku elektronicznym i opisu dzieła, stanowiących łącznie pracę pod wspomnianym tytułem.

Dzieło artystyczne obejmuje prezentację następujących utworów:

Mieczysław Wainberg:

- *Sonata nr 1 op. 72 na wiolonczelę solo*
- *Sonata nr 1 op. 21 na wiolonczelę i fortepian*
- *Sonata nr 2 op. 63 na wiolonczelę i fortepian*

Wykonawcy: Wojciech Fudala – wiolonczela, Michał Rot – fortepian.

Nagranie zostało zarejestrowane w Sali Czerwonej Narodowego Forum Muzyki we Wrocławiu, w dniach 22.09. i 18.10.2017 roku.

Realizator: Vadim Radishevskiy.

Opis dzieła

Wybór *Sonaty nr 1 op. 72 na wiolonczelę solo, Sonaty nr 1 op. 21 na wiolonczelę i fortepian* oraz *Sonaty nr 2 op. 63 na wiolonczelę i fortepian Mieczysława Wainberga*, Pan Wojciech Fudala uzasadnia słuszną uwagą, mianowicie do dnia dzisiejszego nie istnieje żadne polskie wydanie płytowe wspomnianych utworów. Ponadto stanowią one wartość dzieł zapomnianych, rzadko pojawiających się w programach występów recitalowych wiolonczelistów. Tym bardziej wybór tych dzieł jest niezwykle wartościowy i przydatny. Należy

również podkreślić, iż dzieła te charakteryzują się dużą trudnością, tak w wykonawstwie, jak i interpretacji. Przejrzystość dźwięku, którą słychać w nagraniu już od pierwszych taktów oraz ekspresyjność w wykonywaniu utworu świadczą zarówno o dojrzałości artystycznej Pana Wojciecha Fudali, jak również o wysoko rozwiniętej technice gry na wiolonczeli. Muzyk dysponuje pięknym, nasyconym dźwiękiem, operuje zróżnicowaną artykulacją, potrafi wzbogacać kolorystycznie przebieg poszczególnych części. Jest to wykonawstwo niewątpliwie świadome i w pełni kreatywne.

Ponadto należy zwrócić uwagę na znakomitą współpracę z pianistą, która zaowocowała wykreowaniem spójnego obrazu muzycznego, jakim są w tym przypadku, sonaty na wiolonczelę i fortepian Mieczysława Wainberga. Podkreślenie punktów kulminacyjnych nagranych dzieł świadczy o właściwym zrozumieniu konstrukcji sonat przez wykonawców,. Powołując się na słowa polskiego myśliciela Romana Ingardena zawarte w pracy: „ *dzieło muzyczne jest bytem czysto intencjonalnym, jednocześnie niedookreślonym i posiadającym przestrzeń potencjalną. Jest schematem lub strukturą, która wymaga swoistego wypełnienia, nadbudowy*”, w moim przekonaniu wykonawstwo Pana Wojciecha Fudali w pełni odzwierciedla przytoczone słowa.

Opis pracy

Praca naukowa zatytułowana „*Indywidualizm języka muzycznego Mieczysława Wajnberga w kontekście polityczno-historycznym w XX-wiecznej Europie na przykładzie Sonat na wiolonczelę i fortepian nr 1 op. 21, nr 2 op. 63 oraz Sonaty nr 1 op. 72 na wiolonczelę solo*” składa się z trzech rozdziałów, wstępu i zakończenia. Praca liczy 104 strony a jej objętość wynika ze szczegółowej analizy utworów wymienionych w temacie.

Na samym początku rozprawy, tj. we wstępie Pan Wojciech Fudala wyjaśnia powód dla którego zdecydował się sięgnąć do literatury wiolonczelowej Mieczysława Wainberga.

Rozdział pierwszy nosi tytuł „*Sytuacja Polityczna w XX wiecznej Europie*”.

Autor w sposób ogólny omawia aspekt historyczny, jaki miał wpływ na twórczość kompozytora w latach 1930- 1960. Opis sytuacji politycznej autor ograniczył wyłącznie do Niemiec i Związku Radzieckiego, pomijając tym samym inne kraje, chociażby Polskę. Niemniej jednak możemy

odnaleźć w pracy potrzebną wiedzę i najistotniejsze informacje z ówczesnych czasów, aby zrozumieć panującą sytuację polityczną Europy. Na uwagę zasługuje fakt, iż w ostatnim podrozdziale autor opisuje sytuację środowisk kulturalnych, nie tylko muzyków, ale również pisarzy czy poetów, takich jak Aleksander Błoka, którego śmierć zapoczątkowała „złe czasy” dla kultury i sztuki w ZSRR.

Rozdział drugi to „*Sylwetka Mieczysława Wajnera*”. Jest to część pracy, w której oprócz obszernej biografii kompozytora, możemy odnaleźć przydatną wiedzę o genezie powstawania jego utworów. Bardzo wyraźnie podkreślona jest znajomość Mieczysława Wainberga i późniejsza przyjaźń z Dymitrem Szostakowiczem. Zarówno pierwszy jak i drugi rozdział ujawnia czytelnikowi całościowy obraz przebiegu, często dramatycznych, losów w życiu Mieczysława Wainberga. Niewątpliwie autor w rzetelny i dojrzały sposób pokazuje w swojej rozprawie indywidualizm języka muzycznego polskiego kompozytora, który poprzez różnorodność nabytych doświadczeń życiowych potrafił uwidocznić go w muzyce.

Wyraźnym przykładem tego jest rozdział trzeci zatytułowany „*Indywidualny język artystyczny w sonatach wiolonczelowych Mieczysława Wainberga*”.

Rozdział ten w całości poświęcony jest opisowi i analizie utworów zawartych w temacie pracy. Proces ten dokonany został w sposób przejrzysty i konsekwentny. Moje uznanie budzi również przedstawione przez autora porównanie, a w pewnych przypadkach analogia poszczególnych tematów czy motywów zawartych w utworach Mieczysława Wainberga do muzyki (dzieł muzycznych) Dymitra Szostakowicza czy Ludwiga van Beethovena. Tym samym Pan Wojciech Fudala uświadamia czytelnikowi, iż bez zrozumienia analitycznej konstrukcji dzieła, jak również jej nadbudowy dzięki porównaniom muzycznym, trudno uzyskać ekspresję i wyrazowość właściwą dla danego utworu.

W podsumowaniu autor zwraca uwagę na wyjątkową emocjonalność języka muzycznego Mieczysława Wainberga. Podkreśla doskonałą wiedzę kompozytora na temat możliwości instrumentu, m.in. wiolonczeli, odzwierciedleniem czego jest duży stopień trudności utworów na ten instrument.

W zakończeniu pracy autor, na podstawie własnych przemyśleń, wyjaśnia znikomą popularność twórczości Mieczysława Wainberga w XX wieku.

Konkluzja

Podsumowując stwierdzam iż, Pan Wojciech Fudala w swojej pracy doktorskiej udowadnia kompetentną wnikliwość, zwłaszcza jeśli chodzi o analizę twórczości Mieczysława Wainberga.

Praca została napisana jasnym i zrozumiałym językiem, bez błędów. Naukowa konsekwencja z jaką autor podchodzi do tematu sprawia, iż jest to ważny element służący propagowaniu bezcennej twórczości kompozytora. Kandydat świetnie odnajduje się w stylistyce XX wieku, czego dowodem jest wysoko oceniana przeze mnie prezentacja dzieła artystycznego.

Przedstawione nagranie wskazuje na profesjonalizm Pana mgr. Wojciecha Fudali w każdym aspekcie sztuki wykonawczej.

W związku z powyższym stwierdzam, że przedłożona praca spełnia wymagania art. 13 Ustawy z dnia 14.03.2003 roku (z późn. zm.) o stopniach naukowych i tytułach oraz o stopniach i tytułach w zakresie sztuki, stawiane kandydatom do stopnia doktora sztuki.

Stawiam wniosek o jej przyjęcie.

dr hab. Marcin Misiak

